

Hvasslig átala frá Tjóðveldi

Aðalstjórnin í Tjóðveldi átalar hvassliga, at Javnaðarflokkurin støðugt roynir at undirgrava álitid á leiðsluna í Tjóðveldi, sum sigur flokkin hava hildið allar avtalur og víst stóra ábyrgd í nýskapandi CHE-samstarvinum. Aðalstjórnin krevur, at leiðslan í Javnaðarflokkinum greiðir alment frá, hvørjar ítøkiligar grundgevingar hon hevur fyrri at leggja leiðslu Tjóðveldisins undir vantandi álit. Hægsta organ í Tjóðveldinum staðfestir, at orsøkin til, at landið aftur varð blakað út í politiskan ruðulleika, var vantandi førleiki og dirvi hjá Javnaðarflokkinum at halda undirskrivaðu samgonguavtalurnar um eitt nú blokkstuðul, figgjarligt støðufesti, vinnupolitikk, útbúgving, gransking, mentan og uppgerð við asosiala politikkin hjá ABC-samgonguni. Aðalstjórnin sigur seg ásanna, at endurskipaða ABC-samgongan hevur ongi boð um nýhugsan ella átøk til tess at loysa búskaparligu og figgjarligu avbjóðingarnar. - Tjóðveldi má sum størsti flokkur í landinum ganga undan at fremja broytingar, skrivir Aðalstjórn Tjóðveldisins, ið hevur umboð úr øllum lokalfølgum, og sum nú er farin undir at hava regluligar fundir kring landið. Í gjár varð fundur hildin í Sandavági, har politiska støðan og politisku átøkini hjá Tjóðveldi frameftir vórðu viðgjørd.



Meðan alt enn var gott millum høvuðspersónarnar í CHE-samgonguni; Jóannes Eidesgaard, floksformann í Javnaðarflokkinum, og formannin í Tjóðveldi, Høgna Hoydal

Grundaður illgruni men eingi prógv

Ákæruvaldið royndi mikudagin í rættinum eitt mál móti fyrrverandi handilsmanni um skattasvik. Illgrunin tóktist grundaður, men ákærin hevði bert varhuga at halda seg til, so spurningurin er, hvussu langt tað røkur uttan verulig prógv

SKATTASVIK

Leo Poulsen
leo@sosialurin.fo

Hevur ein fyrrverandi handilsmaður verið serdeilis kreativur í sínum sviki móti skattavaldinum, ella er hann púra ósekur í ákærunum.

Tað er spurningurin, Jóannes Madsen, dómari, skal taka støðu til, eftir at ákæruvaldið hevur reist sak móti einum nú fyrrverandi handilsmanni í Havn um skattasvik fyri smáar 1,3 milliónir krónur.

Málið byrjar heilt afturi í 1998, tá hin ákærði byrjar at fáa gávur frá mammu síni, sum verða goldnar inn á kontoina hjá handlinum hjá ákærða. Og talan er um nógvar pengar, fleiri hundradtúsund um árið fram til 2005.

Ákæri í hesum førinum var Lene Kraglund, sum skrivaði ákæruna í fjør summar, tá hon var í Føroyum í praktikk. Tí var tað náttúrligt, at tað gjørdist hon, sum førði málið í Føroya Rætti mikudagin.

Hon førði fram, at tað, sum ákærði kallaði gávur, í veruleikanum varvinningur, sum hann hevði ført uttan um skipanina og goldið inn aftur í felagið sum gávur. Talan var um 4.032.194 krónur, sum av røttum átti at havt við sær eina skattupphædd á 1.278.498 krónur. Og hetta, pástóð Lene Kraglund í ákæru síni, hevði handilsmaðurin snýtt skattavaldið fyri.

Gávur frá mammuni

Tann ákærði átti og rak ein miðalstóran kolonialhandil í Havn. Sum so mangur ann-



Ákæruvaldið pástendur, at ein handilsmaður í Havn hevur ført stívar fyra milliónir uttan um skipanina í kassaapparatinum, og harvið svikað skattavaldið fyri 1.278.498 krónur

Modellmynd: Jens Kristian Vang

ar hoyknaði hann undir kreppuni, sum rakti hart miðskeiðis í 90-árunum, men – eisini sum mangur annar – endurstovnaði hann fyrirøkuna í navninum hjá konuni.

Handilin gekk soleiðis upp og niður, frá 30% í bruttovinningi besta árið niður í 8% tað vánaligasta.

Lene Kraglund segði, at umsetningurin var umvent proportionalurviðgávnar, sum ákærði fekk frá mammuni. Hon segði, at umsetningurin fyrst í 90-árunum lá um 10-11 milliónir, fyri so at dala niður í góðar fyra

milliónir krónur, tá mamm-an byrjaði at geva soninum gávur.

Hetta kann so skiljast báðar vegir, tí antin dalaði umsetningurin, tí ákærði byrjaði at flyta pening uttan um skipanina, ella byrjaði mamm-an at geva soninum gávur, tí umsetningurin dalaði og hon harvið vildi hjálpa soninum.

Aftur ein tvístøða, sum dómurin skal taka støðu til.

Í rættinum vóru vitnini kona ákærða, bókhaldarin og grannskoðarin, og øll stuðlaðu undir frágreiðingina frá ákærða. Somuleiðis

varð lagt fram ein váttan frá mammuni um, at peningurin var hennara egni, og at hon hevði givið soninum hann at gjalda skuld fyri og at gera nýggjar iløgur.

Upprunin ógreiður

Ákærði greiddi í rættinum frá, at peningurin, sum mamm-an átti, kom í peningaskápið hjá handl-inum, tá mamm-an gjørdist so óhjálpin, at hon mátti flyta inn hjá soninum og hansara familju.

Spurdur um, hvar mamm-an hevði allan henda reiða peningin, sum taldi yvir trýggjar milliónir krónur, frá, segði ákærði seg ikki vita, men gitti kortini, at hon hevði arvað teir frá tveimum av systur sínum, sum vóru gamlar gentur og barnleysar.

Ákærði segði seg ikki vita, hvussu nógur peningur talan var um, men at hann ikki fylti undrunarvert nógv í peningaskápinum.

Hann greiddi víðari frá, at tað var mamm-an, sum hvørja ferð tók stig til hesar gávurnar, og at hon plagdi at spyrja ákærða, hvussu nógvar pengar hann hevði brúk fyri. Síðani bað hon sonin um at taka peningaupphæddina úr peningaskápinum og seta inn á kontoina hjá handl-inum – tó viðhvørt inn á hennara egnu konto, fyri síðani at flyta teir á kontoina hjá handlinum.

Tað gjørdist ongantið greitt, hvar peningurin hjá mammuni nágreiniliga er komin frá. Einasta boðið upp á hetta var gitingin hjá ákærða um arvin frá tveimum barnleysum systur. Heldur ikki varð greitt, hví peningurin var í kontantum.

Ikki figgjarliga orku

Ákærin, Lene Kraglund, segði í sínari proceduru, at málið frá 1998 til 2002 var sera einfalt. Tað var um hetta mundið, at umsetningurin fall drastiskt, samstundis sum gávurnar frá mammuni byrjaðu at figurera í roknskapinum.

Umsetningurin, segði ákærin, var umvent pro-

portionalur við gávnar, og tað í sjálvum sær er illgrunasamt.

Somuleiðis vísti hon á, at eginnytslan í fleiri førum var negativ og setti spurnar-tekinn við, hvussu tað kundi bera til.

Men størsti varhugin av, at alt ikki ruggaði rætt, var tann sannroynd, at mamm-an eftir øllum at døma ikki hevði figgjarligu orkuna at geva soninum tær gávurnar, sum pástandurin hjá ákærða annars var.

- Tað ber ikki til at staðfesta, hvar mamm-an hevði allar hesar pengarnar frá – nær um fyra milliónir – og tá hugsað verður um, at inn-tøkurnar hjá mammuni lógu undir 150.000 krónur um árið, ber illa til at trúgva frágreiðingini hjá ákærða, segði Lene Kraglund.

Hon segði víðari, at slíkt svik sum hesin fyrrverandi handilsmaðurin er ákærdur fyri, saktans kann hava farið fram, hóast bókhaldarin og grannskoðari einki óvanligt dugdu at síggja.

Eisini helt hon tað vera undrunarvert, at hóast roknskapurin í fleiri ár vísti undirskot, hevði ákærði kortini megnað at goldið niður eina skuld eftir fáum árum upp á 1,2 milliónir krónur, og at eginpeningurin í sama tíðarskeiði var vaksin heilt upp um trýggjar milliónir.

Ákærin kravdi tí, at ákærði varð dómur eftir ákærunum, og at dómurin bleiv eitt ára fongsul ogeina ískoytisbótáljódandi skattaundanfærsluna, 1.278.498,00 krónur.

Samansvørjing

Verjin, Jógvan Páll Lassen, kravdi ikki óvæntað frídøming. Hann førði fram, at ákærði onga roynd hevði gjørt at goyma nakað, og at øll tøl komu fram í roknskapinum.

Hann segði, at øll vitni søgdu tað sama, nevniliga at talan var um gávur frá mammuni, og at bæði bókhaldari og grannskoðari váttadu, at einki óvanligt var at síggja. Somuleiðis hevur TAKS eina váttan frá

mammuni sum sigur, at pengarnir eru hennara, og at hon hevði givið soninum teir sum gávu til at gjalda niður skuld og at gera nýggjar iløgur við.

Verjin pástóð tí, at skuldi talan vera um nakað revsivert í hesum málinum, máttu ein rúgva av fólki staðið saman í einari samansvørjing, bæði ákærði, konan, mamm-an, bókhaldarin, grannskoðarin og fleiri av starvsfólkunum, ið vóru eini 5-6 í tali. Tí skuldi hetta lata seg gera, so mátti peningurin verða farin uttan um kassaapparatið, og tað mátti í meðal henda í hálvan annan dag um vikuna.

Eisini vísti verjin á, at TAKS fleiri ferðir – eisini ófráboðað – hevði gjørt kanningar av bókhaldinum og kassarapportini hjá handlinum, og hvørja ferð funnu alt at vera í lagi.

- Trupulleikin hjá ákæruvaldinum er, at teir hava als eingi prógv. Og tað er eingin heimild í lógini at krevja prógv fyri eini gávu frá foreldrum til børnini. So tað einasta ákæruvaldið hevur, er ein varhugi, og tað er ikki nóg gott, segði Jógvan Páll Lassen.

Hann segði víðari, at allir dómur, sum ákærin vísti til, vórðu bygdar á dokumenterað svik, men í hesum førinum fyliriggur als eingin dokumentation av nøkrum slag. Hann kravdi tí frídøming.

Tað skal tó skoytast uppí, at í skattamálum er umvend rættarpraksis nýtt. Tað er ikki ákæruvaldið sum skal prógva skuld, tað er ákærði, sum skal prógva, at hann er ósekur.

Málið er kortini serligt, og nú er tað so upp til dóm-aran at greiða fløkjuna. Dómurin í málinum fellur seinni.